

Послання Павла

До Римлян

Вітання римлянам

1¹⁻²Павло, слуга Христа Ісуса, покликаний Богом апостол, вибраний для того, щоб нести людям Добру Звістку Божу.

Про неї ще раніше сповіщали пороки у Святому Писанні.³⁻⁴Ця Добра Звістка — про Сина Божого, Господа нашого Ісуса Христа. Як людина Він походив з роду Давидового, але Духом Святим¹, був проголошений могутнім Сином Божим завдяки воскресінню з мертвих.

⁵Від Нього я одержав велику благодать бути апостолом, щоб принести в ім'я Христа всім неюдеям смирення, народжене вірою.⁶Серед цих народів і ви, римляни, також покликани Богом належати Ісусу Христу.⁷Звертаюсь я до всіх вас, хто живе в Римі, кого Бог любить і покликав бути святим народом Божим. Благодать і мир вам від Бога, Отця нашого, і від Господа Ісуса Христа!

Молитва подяки

⁸Насамперед, я дякую моему Богу через Ісуса Христа за вас усіх, бо люди всього світу говорять про вашу віру.⁹⁻¹⁰Богу я служу всім своїм серцем і несу людям Добру Звістку про Його Сина. Бог — свідок мені в тому, що я постійно пам'ятаю вас. У своїх молитвах я завжди прошу Бога, щоб Він дозволив мені прийти до вас.¹¹Бо прагну я вас побачити, щоб розділити з вами той духовний дар, що надасть вам сили.

¹²Я маю на увазі те, що коли ми будемо разом, то зможемо підбадьорити одне одного через нашу віру: ви допоможете мені, а я допоможу вам.¹³Браття

і сестри, я хочу, щоб ви знали, що багато разів я збирався до вас, щоб зібрати гарний урожай також серед вас, так само, як я вже зібрав серед інших народів, та на моєму шляху завжди вставали якісь перешкоди.¹⁴Я боржник перед усіма народами: як перед греками, так і перед варварами, як перед ученими, так і перед неосвіченими.

¹⁵Ось чому я прагну проповідувати Добру Звістку і вам, хто живе в Римі.¹⁶І не соромлюся я Євангелії, бо це сила Божа для спасіння всіх віруючих — спершу юдеїв, а тоді й поган.¹⁷Бо Добра Звістка відкриває праведність Божу, яка ґрунтується на вірі — з самого початку й до кінця. Про це сказано у Святому Писанні: «Праведний вірою житиме»².

Гнів Божий

¹⁸Гнів Божий сходить з Неба на все лихе й несправедне, що чинять люди. Своєю несправедністю вони пригнічують истину.¹⁹Бог гнівається на них, бо все, що може бути відоме про Бога, досконально ясно, тому що Він зробив це ясным для людей.

²⁰⁻²¹Від створення світу для людей стали ясними і зрозумілими Його незримі властивості — вічна сила Його і божественність. Це видно по тому, що Бог здійснив. Отже, немає людям виправдання за гріхи їхні, бо навіть знаючи Бога, вони не дякували й не прославляли Його. Вони зникчменіли думками своїми, а їхні нерозумні серця затьмарилися.²²Хоча й назвали вони себе мудрими, та стали нерозумними.²³Вони проміняли славу невмирущого Бога на

¹ 1:3-4 Духом Святим Буквально «духом святості».

² 1:17 Цитата приведена з книги Ав. 2:4.

вигадані образи, подібні до смертних людей, птахів, тварин і гадів.

²⁴Через те Бог віддав їх розпусті разом з гріховними прагненнями їхніх сердець. Він дозволив їм оскверняти свої тіла одне з одним. ²⁵Вони проміняли істину про Бога на брехню, оскільки поклонялись і служили радше творінням, аніж Творцю, благословенному в віках. Амінь.

²⁶Отож Бог полишив тих людей, віддавши їх ганебним пристрастям: жінки проміняли природні статеві стосунки на протиприродні. ²⁷Так само і чоловіки залишили природні статеві стосунки з жінками й запалилися безсоромною пожадливістю одне до одного. Вони почали чинити сором поміж собою, і за те прийняли покарання, яке заслужили за свої збочення.

²⁸Вони не вважали за потрібне визнавати Бога, тож Він віддав їх їхньому ж збоченому розуму, щоб чинили вони те, що не годиться робити. ²⁹Ці люди сповнені вслякого гріха, злоби, себелюбства, скнарості, заздрощів, вбивства, розбрату, облуди й лихих думок про інших. Вони поширюють плітки, ³⁰зводять наклепи, ненавидять Бога. Вони брутальні й самовпевнені, вихваляються перед іншими, вигадують, як вчинити зло, і не шанують своїх батьків. ³¹Це нерозумні люди, котрі ніколи не виконують обіцянок; вони недобрі й немилосердні. ³²Навіть знаючи праведний Наказ Божий, що кожен, хто чинить таке, заслуговує на смерть, вони не лише чинять так, а й схвалюють вчинки подібних до себе.

Ви теж грішні

2 ¹О, людино! Хоч би хто ти був, немає тобі виправдання, якщо ти судиш інших. Судячи іншого, засуджуєш себе, бо чиниш той самий гріх, як і ті, кого судиш. ²Ми знаємо, що Божий суд над тими, хто робить так — справедливий. ³Невже ти вважаєш, що засуджуючи інших за такі самі вчинки, що й ти чиниш, тобі вдасться уникнути Божо-

го суду? ⁴Чи, може, ти зневажаєш Його велику доброту, терпимість і терпіння? Може, не розумієш, що Його доброта вкаже тобі шлях до покаяння?

⁵О, людино! Через свою впертість і нерозкайне серце, ти помножуєш покарання Боже проти себе в день гніву, коли Праведний Суд Божий буде виявлений. ⁶Бог відплатить кожному за його вчинки. ⁷А тим, хто добрими вчинками шукає славу, пошану й безсмертя, Бог даруватиме вічне життя. ⁸Бог відплатить гнівом і люттям тим, хто не йде шляхом праведним, а навпаки себелюбно служить неправді.

⁹Лихо й страждання тому, хто чинить зло: спершу юдеям, а потім і поганам. ¹⁰Нехай буде слава, мир і пошана кожному, хто чинить добро: спершу юдеям, а потім і поганам. ¹¹Бог не дає переваги нікому.

¹²Хто згрішив, не маючи Закону, той і згине без Закону. Грішника, який знає Закон, буде засуджено за Законом. Бо немає різниці між тим грішником, котрий має Закон, і тим, який його не має. ¹³Не ті праведні перед Богом, які чують Закон, а ті, хто його виконують. Тих буде виправдано.

¹⁴Отже, якщо погани, не маючи Закону, з природи своєї дотримуються його, вони самі є Закон для себе, хоч і не мають Закону. ¹⁵Вони показують, що те, чого Закон вимагає, записане в їхніх серцях. Свідомість їхня також свідчить про це, оскільки їхні думки інколи звинувачують, та інколи виправдовують їх. ¹⁶І станеться те в День, коли Бог через Ісуса Христа судитиме людські таємні думки. Так свідчить Добра Звістка, яку я проповідую.

Юдеї і Закон

¹⁷⁻²¹Якщо ти називаєш себе юдеєм і покладаєшся на Закон, й пишаєшся своїм Богом, знаючи Його волю, і сповідуєш усе те, що є справді важливим, оскільки ти вивчив Закон; якщо ти впевнений у тому, що ти поводити для сліпців і світло для тих, хто у темряві; якщо ти на-

ставник для нерозумних і вчитель для невігласів, бо ти маєш в Законі втілення знань та істини, то чому ж тоді ти, навчаючи інших, не навчиш себе? Чому ти, проповідуючи не красти, сам крадеш? ²²Чому стверджуючи, що людина не повинна чини перелюбу, сам чиниш? Чому відчуваючи огиду до бовванів, сам обкрадаєш храми? ²³Чому хвалишся Законом, а сам ганьбиш Бога, порушуючи Закон? ²⁴Як сказано у Святому Писанні: «Через вас ганьбитись ім'я Бога перед поганами»¹.

²⁵Обрізання має значення лише тоді, коли ти виконуєш Закон. Якщо ж порушуєш Закон, то наче ти ніколи й не обрізався. ²⁶Якщо чоловікові не зробили обрізання, але він виконує все, що сказано в Законі, то це все одно, як коли б він був обрізаний.

²⁷Вам, юдеї, зробили обрізання, й вам був даний написаний Закон, але ви ж порушуєте його. І той, хто на тілі своєму має необрізану плоть, але дотримується Закону, засудить вас. ²⁸Бо справжній юдей не той, хто юдей тільки зовні, і не те справжнє обрізання, що лише на тілі. ²⁹Справжній юдей це той, хто юдей у душі своїй. Істинне обрізання має бути в серці — за Духом, а не за буквою. Тож хвала такому чоловікові буде не від людей, а від Бога.

Всі люди грішні

З¹Так у чому ж перевага юдеїв над іншими людьми, і яка користь від обрізання? ²Їхня перевага велика у багатьох відношеннях. Насамперед їм довірені Слова Божі. ³А що як деякі з них невірні Богу? Їхня невірність не знищить вірність Божу. ⁴Звісно, ні! Бог завжди правдивий, навіть якщо кожна людина неправдива. Як сказано у Святому Писанні:

«Щоб ти був виправданий, коли будеш свідчити, і коли судитимуть тебе, то переможеш».

Псалми 50:4

⁵Що скажемо ми, коли неправедність

¹ 2:24 Цитата приведена з книг Іс. 52:5 та Ез. 36:20–23.

наша виявляє праведність Божу? Невже Бог несправедливий, коли гнівається на нас? (Так міркують деякі з людей). ⁶Звісно, ні! Бо якби Бог був несправедливим, як міг би Він судити світ?

⁷Ви можете заперечити: «Якщо Божа правда стала яснішою і Його слава збільшилася через мою неправду, то чому ж мене звинувачують, як якогось грішника?» ⁸Це все одно, що сказати: «Творимо зло, щоб прийшло добре!» А дехто зводить наклеп на нас, вони стверджують, ніби ми навчаємо саме цього. Такі люди заслуговують на осуд!

⁹Що ж виходить? Чи ми, юдеї, маємо перевагу над поганами? Анітрохи! Бо я вже казав, що як юдеї, так і неюдеї, — всі однаково винні у гріху. ¹⁰Як сказано у Святому Писанні:

«Праведного жодного немає!

¹¹ Немає жодного,

хто розуміє Бога або шукає Бога.

¹² Всі люди відвернулися від Нього,

всі до одного стали нікчемними.

Немає тих, хто робить добрі справи.

Немає жодного!» *Псалми 13:1–3*

¹³ «Уста їх подібні до гробниць розкритих,

на язичі ж у кожного брехня».

Псалми 4:9

«На устах їхніх зміїна отрута».

Псалми 139:3

¹⁴ «Прокляття й гіркота на їхніх устах».

Псалми 9:7

¹⁵ «Швидкі вони пролити кров.

¹⁶ Хоч би куди ішли вони,

з собою скрізь несуть руїну і страждання.

¹⁷ Їм геть дорога миру не відома».

Ісаїя 59:7–8

¹⁸ «І страху перед Богом в них немає».

Псалми 36:1

¹⁹Зараз ми знаємо: все, що сказане в Законі, звернене до тих, кому Закон був даний. І це замкне уста всім, хто на-

магатиметься мовити хоч слово у своє виправдання, та щоб увесь світ був у відповіді перед судом Божим.²⁰ Бо ніхто не може виправдатися перед Богом, виконуючи Закон. Адже Закон тільки виявляє очевидність гріха.

Бог робить людей праведними

²¹Та зараз, незалежно від Закону, відкрилася правда Божя, хоча про це свідчать Закон і пророки.²² Бог робить людей праведними через віру в Ісуса Христа¹. Всі люди рівні й немає між ними різниці.²³ Бо всі люди згрішили, і всім їм бракує слави Божої.

²⁴Усі люди стали праведні перед Богом завдяки дару Божої милості, завдяки визволенню, яке Бог здійснив через Ісуса Христа.²⁵ Бог віддав Ісуса в жертву для прощення всіх гріхів людських через віру, і показав цим, що Він — справедливий. Адже завдяки Своїй терпимості, Він залишав усі гріхи, здійснені в минулому, без покарання.²⁶ Він робив так, щоб нині показати справедливість Свою і щоб бути справедливим, водночас виправдовуючи тих, хто має віру у Ісуса.

²⁷Чи є тоді чого пишатися собою? Немає! Чому? Тому що ми слідуємо за Законом віри, та не за Законом справ.²⁸ Бо ми вважаємо, що людина стає праведною перед Богом вірою своєю, незалежно від виконання того, що вимагає Закон.

²⁹Чи Бог належить лише юдеям? Хіба Він не належить також і неюдеям? Так, Він належить і їм.³⁰ Оскільки Бог єдиний, то Він виправдає юдеїв² і поган³ завдяки їхній вірі.³¹ Чи скасовуємо ми Закон цією вірою? Зовсім ні! Навпаки, вірою ми встановлюємо Закон.

Авраамів приклад

4 ¹Що скажемо ми про Авраама, земного праотця нашого? Що взнав він про віру в Господа Свого? ²Якщо

¹ **3:22 через віру в Ісуса Христа** Або «через вірність Ісуса Христа».

² **3:30 юдеїв** Буквально «обрізання».

³ **3:30 поган** Буквально «необрізання».

Авраам став праведним завдяки своїм вчинкам, то мав усі підстави пишатися, але не перед Богом.³ Ось що сказано у Святому Писанні: «Авраам повірив Богу. Бог прийняв його віру і зарахував її Авраамові як праведність»⁴.⁴ Платня тому, хто працює, зараховується не як дарунок, а як заробіток.⁵ Якщо людина не працює, але вірує в Бога, Який виправдує лихих людей, то ця віра зараховується йому як праведність.⁶ Так само і Давид сказав, що блаженний той, кому Бог зараховує праведність, незважаючи на його вчинки:

⁷ «Блаженні ті,

чиї злочини прощені, чиї гріхи відпущені.

⁸ Блаженний той,

кому Господь гріхи не зарахує».

Псалми 31:1–2

⁹Чи це благословення лише для тих, кому зробили обрізання, чи, може, й для тих, кому його не робили? Звісно, це стосується також і необрізаних. Адже ми сказали: «Аврамова віра була зарахована йому в праведність».¹⁰ Коли ж він став таким, коли віра йому була зарахована? До обрізання, чи після? Господь прийняв Авраама до обрізання.¹¹ Для Авраама обрізання було знаком, печаттю того, що Бог прийняв його праведним за віру, яку він мав іще до обрізання. Саме тому Авраам є батьком усіх віруючих, навіть якщо їм не зроблено обрізання, (щоб праведність була зарахована також і їм).¹² Він також є батьком і обрізаних, котрі йдуть слідом за ним у його вірі, яку він мав іще раніше.

Божя обітниця

¹³Не через Закон була дана Авраамові і його нащадкам обіцянка, що він стане спадкоємцем світу, але за праведність його, яка йде від віри.¹⁴ Якщо ж спадкоємцем світу є народ, залежний від Закону, то віра — безглузда, а обітниця — нікчемна.¹⁵ Бо Закон викликає гнів Божий, а коли немає Закону, то й порушення немає.

⁴ **4:3** Цитата приведена з книги Бут. 15:6.

¹⁶Тож обітниця Божа йде через віру, щоб люди одержали її, як подарунок. А якщо це так, то й для всіх Авраамових нащадків обітниця буде несхитною. І не лише для тих, у кого є Закон Мойсея, а й для тих, хто вірою живе, як жив Авраам. Через те і є він батьком для нас усіх. ¹⁷Так сказано й у Святому Писанні: «Зробив Я тебе батьком багатьох народів»¹. Авраам є нашим батьком перед Богом, в Якого він вірив, і Який дає життя померлим, з волі Якого існує те, чого не існувало. ¹⁸Не було ніякої надії, що Авраам матиме дітей, але ж в серці своєму він вірив в Бога і продовжував сподіватися. Отож бо він і став батьком багатьох народів. Бо сказано: «Твоїх нащадків буде, як тих зірок на небі»².

^{19–20}І віра його не ослабла. Хоч він знав, що тілом уже старий, аби мати дітей (було йому на той час близько ста років), і розумів, що Сара, жінка його, неплідна, та ніколи Авраам не сумнівався в обітниці Божій і не вагався у вірі. Навпаки, все міцніше вірив і віддавав подяку Богові. ²¹Він був цілком упевнений в тому, що Бог міг зробити усе, що обіцяв. ²²Ось чому сказано, що віра була захищена йому як праведність³.

²³Та не лише заради одного його було сказано у Святому Писанні: «Віру його Бог прийняв». ²⁴То сказано й заради нас, чия віра також буде прийнята Богом. І будемо ми праведними перед Ним. Це станеться з нами, хто вірить в Бога, Який воскресив із мертвих нашого Господа Ісуса. ²⁵Його віддали на смерть за наші гріхи, і Він воскрес для життя заради нашого виправдання перед Богом.

Праведність перед Богом

5 ¹Оскільки ми виправдалися перед Богом завдяки нашій вірі, то маємо мир⁴ з Ним через Господа нашого Ісуса Христа. ²Через нашу віру, Христос дав нам можливість зазнати благодать

¹ 4:17 Цитата приведена з книги Бут. 17:5.

² 4:18 Цитата приведена з книги Бут. 15:5.

³ 4:22 Цитата приведена з книги Бут. 15:6.

⁴ 5:1 маємо мир В деяких древньогрецьких рукописах — «маймо мир».

Божу, яку тепер маємо. Ми радіємо з надії прилучитися до слави Господньої. ³І більше того, ми радіємо з наших страждань, бо знаємо, що страждання породжують терпіння. ⁴Терпіння породжує стійкість, а стійкість, своєю чергою, приносить надію. ⁵Надія ж нас ніколи не розчарує, бо любов Божа влилася в наші серця через Святого Духа, який був даний нам.

⁶Свого часу Христос помер за нас, лихих людей, хоча ми ще самі були немічні. Та, у призначений час, Він віддав Своє життя, рятуючи нас. ⁷Рідко буває, щоб хтось віддав життя за іншу людину, навіть якщо то дуже добра людина.

⁸Та Бог показав, як сильно Він нас любить, тим, що Христос помер заради нас, коли ми були ще грішниками. ⁹Оскільки тепер ми виправдані перед Богом кров'ю Христовою, тож і від гніву Божого врятуємося через Ісуса. ¹⁰Коли ми були ще ворогами Богу, Він примирив нас з Собою через смерть Свого Сина. Надто ж зараз, коли ми стали Його друзями, врятуємося життям Його Сина. ¹¹Більше того, ми радіємо тому, що Всевишній зробив для нас через Господа нашого Ісуса Христа, завдяки Якому ми тепер примирилися з Богом.

Адам і Христос

¹²Гріх прийшов у світ через одного чоловіка, Адама, а разом з гріхом і смерть. Так само й смерть прийшла до всіх людей, бо всі вони грішили. ¹³Гріх був у світі й до того, як Закон з'явився, та гріх нікому не захищується, коли немає закону. ¹⁴Смерть панувала від часів Адама до Мойсея. Вона панувала навіть над тими, хто не грішив, як Адам, коли він порушив Божу заповідь. Адам був пробразом Того, Хто мав прийти пізніше.

¹⁵Та вільний дар Божий зовсім не такий, як гріх Адама. Багато людей померло через гріх цього чоловіка. Милість же Божа набагато більша, бо через благодать одного Чоловіка, Ісуса Христа, багато людей одержало дар Божий.

¹⁶Адам був засуджений за один гріх. Але дар Божий не такий, бо він веде до виправдання за багато гріхів. ¹⁷Через гріх одного чоловіка запанувала смерть. Але зараз багато людей одержують милість Божу і Божий дар праведності. Безумовно, вони матимуть істинне життя, і пануватимуть через одного Чоловіка, Ісуса Христа.

¹⁸Отже, якщо провина Адама привела до засудження всіх людей, так само праведність Христа привела до виправдання і вічного життя для всіх. ¹⁹Як за непослух однієї людини всі стали грішниками, так і завдяки покірливості однієї людини стануть праведними.

²⁰Закон прийшов для того, щоб збільшити переступ, та коли гріх збільшувався, навіть більшою ставала милість Божа. ²¹Гріх панував завдяки смерті, але Бог дав людям більше милості для того, щоб вона могла панувати, роблячи людей праведними з Ним. Вона приносить вічне життя через Господа нашого Ісуса Христа.

Хто вмер для гріха, той житиме в Бозі

6 ¹Що ж нам сказати? Чи залишатися нам у гріху, щоб примножити милість Божу? ²Зовсім ні! Ми померли в гріху, то як же все ще живемо в ньому? ³Чи ви не знаєте, що коли ми охрестилися в Ісуса Христа, то охрестилися і в смерть Його? ⁴Тому, хрещенням в Його смерть ми були поховані із Ним для того, щоб так, як Христос був піднесений із мертвих славою Отця, і ми могли мати нове життя. ⁵Якщо ми були з'єднані з Ним в такий смерті, яку Він прийняв, то будемо з'єднані з Ним і у воскресінні. ⁶Ми знаємо, що наше старе існування розірвали разом з Ісусом, щоб наші гріховні тіла загинули і щоб нам не бути більше рабами гріха. ⁷Бо той, хто помер, звільнився від влади гріха.

⁸Отже, оскільки ми вмерли з Христом, то віримо, що й житимемо з Ним. ⁹Бо ми знаємо, що Христос, Який воскрес із мертвих, більше не помре, і смерть більш не має влади над Ним.

¹⁰Смерть, якою Він помер, то була смерть для гріха: раз і назавжди. Життя ж, яким Він живе, — для Бога.

¹¹Так само і ви вважайте себе померлими для гріха, але живими для Бога в Ісусі Христі. ¹²Не слід давати гріху панувати у ваших смертних тілах, щоб не піддатися його гріховним бажанням. ¹³Не слід також віддавати гріху ніякі члени тіла вашого, щоб не стали вони знаряддям несправедності. Краще віддайте себе Богові як люди, які воскресли із мертвих і тепер живі. І всі частини тіла вашого віддайте Богу як знаряддя праведності. ¹⁴Тож гріх не буде панувати над вами, бо ви живете не під Законом, а в милості Божій.

Раби праведності

¹⁵То що ж нам робити? Чи можна нам грішити, раз живемо не під Законом, а в милості Божій? Звісно, ні! ¹⁶Хіба ви не знаєте, що коли ви віддаєте себе комусь на послух, то стаєте рабами того, кого слухаєтеся. Або ви станете рабами гріха (а це шлях до смерті), або рабами, які слухаються Бога (і це приведе до праведності).

¹⁷У минулому ви були рабами гріха, та, дякуючи Богу, ви слухалися усім своїм серцем вчення, якому вас довірили. ¹⁸Звільнившись від гріха, ви стали рабами праведності. ¹⁹(Я наводжу приклад, який люди можуть зрозуміти, бо це важко збагнути). Раніше, як раби, ви віддавали частини свого тіла нечистоті й беззаконню, живучі в гріху. Зараз, так само віддайте частини тіла свого праведності, щоб бути її рабами. І так ваше життя буде присвячене Богу. ²⁰Бо, коли ви були рабами гріха, то у вас не було праведності; вона не панувала над вами. ²¹І який же врожай ви тоді мали? А мали ви те, чого зараз соромитися, що приносить духовну смерть.

²²Та тепер, коли ви звільнилися від гріха й стали рабами Божими, ви збираєте врожай, що веде до освячення й, у підсумку — до вічного життя. ²³Бо плата від гріха — смерть, а благодатний Дар

Божий — вічне життя в Господі нашому Ісусі Христі.

Ми звільнилися від Закону

7¹Я звертаюся до тих, хто знає Закон Мойсея. Хіба не відомо вам, брати і сестри мої, що Закон має владу над людиною, тільки поки вона живе? ²Скажімо, заміжня жінка прив'язана Законом до свого чоловіка, поки він живий. Та коли він помре, вона звільняється з-під влади Закону про шлюб. ³Тож якщо вона стає дружиною іншого, коли ще живий її чоловік, то вона винна у перелюбі. Але якщо чоловік її помре, то вона звільняється від шлюбного Закону, та не вважатиметься розпусницею, якщо вийде заміж за іншого.

⁴Так само й ви, брати і сестри мої, померли для Закону через Тіло Христове, щоб належати Іншому — Тому, Хто воскрес із мертвих, щоб ми могли служити Богові. ⁵Бо коли ми ще жили у згоді з нашою гріховною людською природою, то наші гріховні пристрасті, що прийшли від Закону, володіли тілами нашими. Вони приносили врожай вчинків, який вів до смерті. ⁶Та зараз ми звільнилися від Закону, в'язнями якого ми були. Ми вмерли для нього і служимо Господу Богу нашому в новому житті, яким править Дух Святий, а не в старому, що трималося писаних канонів.

Боротьба з гріхом

⁷Чи думаєте ви, що я стверджую, що Закон — це гріх? Звісно, ні! Та не знати б мені, що таке гріх інакше, як через Закон. Бо й справді, я не знав би, що то є — прагнути чогось чужого, якби в Законі не було записано: «Не прагни чужого»¹.

⁸Однак гріх через цю заповідь знайшов шлях розбудити в мені потяг до всього злого. Без Закону, гріх мертвий.

⁹Я жив колись без Закону, та гріх ожив, коли з'явилася заповідь. ¹⁰І тоді ж я вмер. Тож заповідь, що мала принести

¹ 7:7 Цитата приведена з книг Вих. 20:17 та Повт. Закону 5:21.

життя, принесла мені духовну смерть. ¹¹Скориставшись нагодою, гріх звабив мене заповіддю і нею ж убив мене.

¹²Отже, Закон і заповідь — святі, справедливі й добрі. ¹³То чи означає це, що добро спричинило смерть мені? Зовсім ні! Але гріх, використавши добро, приніс мені смерть. І сталося це, щоб викрити хибну природу гріха: щоб через цю добру заповідь я усвідомив, на скільки огидний гріх.

Внутрішня боротьба

¹⁴Тож ми знаємо, що Закон — духовний, а я — ні. Гріх панує наді мною, неначе я раб його. ¹⁵І я не знаю, що роблю, бо роблю не те, що хотів би, а те, що ненавижду. ¹⁶І якщо я роблю не те, чого бажаю робити, то погоджуюся з Законом, що він добрий. ¹⁷Насправді ж то не я роблю, а гріх, що живе в мені. ¹⁸Так, я знаю, що добро не живе в мені, тобто в моїй недуховній людській природі. Прагнення робити добрі справи у мене є, але здійснити їх ще не можу. ¹⁹Бо я не роблю те добро, яке я хочу робити, а чиню зло, якого чинити не хочу. ²⁰Тож коли я роблю те, чого не хочу, то вже не я здійсню це, а гріх, який живе в мені.

²¹Отже, я відчуваю цей Закон у собі, хоча я хочу чинити добро, та зло завжди є зі мною. ²²Внутрішньо я насолоджуюся Законом Божим. ²³Та бачу, що інший закон керує тілом моїм. Він ворогує з Законом Божим, що керує розумом моїм. Цей інший закон і є законом гріха. І він робить мене своїм в'язнем. Він владарює моїм тілом.

²⁴О, нещасний я чоловік! Хто визволить мене з цього смертного тіла? ²⁵Бог! Тож дяка Йому (за Його порятунк) через Господа нашого Ісуса Христа! Розумом своїм я є раб Закону Божого, а грішною природою своєю я — раб закону гріха.

Життя освячене Духом Святим

8¹Тож немає зараз осуду тим, хто в Ісусі Христі. ²Бо Закон Духа, що дає

життя, звільнив мене¹ від закону гріха, що веде до смерті. ³Бог здійснив те, що не зміг зробити Мойсеїв Закон. Бо Закон Мойсеїв був ослаблений бездуховною і грішною людською природою. Пославши Свого Сина у людському грішному тілі як жертву за гріх, Бог використав людське життя, щоб засудити гріх. ⁴Він зробив це для того, щоб праведні вимоги Закону могли здійснитися через нас, хто живе не згідно зі своєю недуховною природою, але згідно з Духом Святим.

⁵Люди, які живуть згідно зі своєю бездуховною людською природою, дбають лише про те, чого прагне їхня бездуховна людська природа. Той же, хто живе слідує Духу Святому, усі думки свої спрямовує на те, чого Дух бажає. ⁶Розум людини, керований бездуховною людською природою, веде до смерті. Та розум, керований Духом, знаходить життя і мир.

⁷Розум, керований бездуховною людською природою — проти Бога, бо він не підкоряється і не може підкоритися Законові Божому. ⁸Ті, хто живуть згідно зі своєю бездуховною людською природою, не можуть догодити Богу.

⁹Але бездуховність людської природи не має влади над вами. Дух керує вами, якщо справді Дух Божий живе в вас. А як хто Духа Христового не має, той не належить Христу. ¹⁰З іншого боку, якщо Христос живе в вас, тіла ваші мертві через гріх, але Дух є життя для вас, бо ви стали праведними перед Богом. ¹¹Якщо Дух Божий воскресив Ісуса із мертвих і живе в вас, то Той, Хто воскресив Ісуса з мертвих, дасть життя і вашим смертним тілам через Дух, який живе в вас.

¹²Отже, брати і сестри мої, ми не боржники своєї бездуховної людської природи і не повинні жити в покорі їй. ¹³Бо якщо житимете під її владою, то прийде духовна смерть. Якщо за допомогою Духа Святого позбавляєтеся тілесних вчинків, то матимете справжнє життя. ¹⁴Бо справжні діти Божі — це

ті, хто керується Духом Божим. ¹⁵Адже Дух, який ви одержали, не перетворює вас на рабів і не змушує знову боятися, а робить вас усинвленими дітьми Божими. І через Духа ми вигукуємо: «Авва!»² — що означає: «Батько!» ¹⁶І Сам Дух Святий разом із духом кожного з нас свідчить, що ми — Божі діти. ¹⁷А раз ми Божі діти, то ми й спадкоємці Його, як і Христос, але мусимо страждати разом з Христом, щоб розділити із Ним Його славу.

Слава у майбутньому

¹⁸Я вважаю, що наші страждання у цьому житті нічого не варті порівняно з тією великою славою, яку ми матимемо в майбутньому. ¹⁹Адже створений мир із нетерпінням чекає на той час, коли стане відомо, хто є Божими дітьми.

²⁰⁻²¹Все, створене Богом, було приречене до марнот, і скорилося не з власної волі, а з волі Божої. Але в тій покірності живе надія на те, що весь світ звільниться з-під рабства й занепаду, що він матиме славу і свободу, як мають їх діти Божі. ²²Ми знаємо, що досі світ, створений Богом, стогнав і страждав від болю, ніби та жінка перед пологами. ²³І не лише світ, але ми також чекали, відчуваючи біль. Ми, хто має Дух Святий, як перший зародок благословення Божого, поки що ми терпляче очікуємо повного усиновлення, коли Бог визволить наші тіла.

²⁴Ми врятовані й маємо надію в серці. Та коли б ми могли бачити те, на що маємо надію, то вже не надія була б. Хто ж може сподіватися на те, що вже бачить? ²⁵Оскільки ми сподіваємося на те, чого не бачимо, ми чекаємо його з терпінням.

²⁶Так само й Дух приходиться нам на допомогу, коли ми безсилі. Ми навіть не знаємо, за що маємо молитися, та Дух Сам заступається за нас перед Богом з таким зітханням, що словами й не вимовиш. ²⁷Та Бог бачить, що є в серцях

² 8:15 Авва З араміської мови це перекладається як «батько».

¹ 8:2 мене Деякі грецькі рукописи наводять «тебе».

наших. Він розуміє Духа, бо з Божої волі заступається Дух за людей Божих.

²⁸І ми знаємо, що Бог у всьому підтримує тих, хто любить Його, хто покликаний згідно з Його волею. ²⁹Бог знав тих людей ще до створення світу. Тож Він призначив їх бути такими, як Син Його, щоб Син Божий міг стати старшим серед багатьох братів і сестер. ³⁰Тож Бог покликав тих людей і ті, хто були покликані, були виправдані перед Богом. А ті, хто були виправдані, були прославлені.

Любов Бога — в Ісусі Христі

³¹Що можна сказати на це? Якщо Бог за нас, то хто ж проти? ³²Той, хто Сина Свого не пожалів і віддав Його на смерть за нас усіх, Той, звичайно, віддасть і все інше разом із Сином Своїм. ³³Хто може звинуватити людей, яких Бог обрав? Бог їх виправдовує. ³⁴То хто ж звинувачує? Ісус Христос помер і, що важливіше, воскрес із мертвих. Він сидить по праву руку від Бога і також заступається за нас. ³⁵Хто зможе відняти нас від любові Христової? Може, лихо якесь, злидні, переслідування, голод чи голизна, небезпека яка чи смерть від меча? ³⁶Як сказано у Святому Писанні:

«За Тебе нас щодня вбивають,
нас вважають вівцями,
придатними лише на заколення».

Псалми 43:22

³⁷Ні, у всьому цьому ми здобуваємо найбільшу перемогу завдяки Тому, Хто полюбив нас. ^{38–39}Бо я переконаний, що ні смерть, ні життя, ні Ангели, ні вищі духи, ні те що тепер, ні те що в майбутньому, ані яка духовна влада, ніщо над нами, ані під нами, ні будь-яке інше створіння — ніщо не зможе відлучити нас від Божої любові, яка знаходиться в Христі Ісусі, нашому Господі.

Бог і юдеї

9^{1–2}Правду кажу, я — в Христі. Я не обманюю, і сумління моє, освячене Духом Святим, свідок у тому, що в серці моєму велика скорбота й постійний біль

за юдейський народ. ^{3–4}І я б майже бажав бути проклятим і відлученим від Христа заради братів і сестер моїх, й земних родичів — ізраїльтян. Їм належить право бути всиновленими, як дітям Господнім, успадкувати славу і заповіді Божі. Всевишній також дав їм Закон Мойсеїв, служіння в храмі й Свої обітниці.

⁵Їм належать великі патріархи, й вони були земною родиною Христа. Нехай Той, Хто є Богом¹ над усіма, буде благословенний на віки! Амінь.

Бог обирає того, кого хоче

⁶Я не кажу, що Господь не здержав Слово Своє, але ж не всі, хто родом з Ізраїлю, — справжні ізраїльтяни². ⁷І не всі ті істинні діти Авраамові, хто є його нащадками. Бо як Бог сказав: «Від Ісаака будуть названі нащадки твої»³.

⁸Це означає, що не ті діти Божі, хто народився від плоті людської, а ті, хто народився завдяки Божій обітниці. То саме вони зватимуться нащадками Авраамовими. ⁹І ось як в обітниці сказано: «В призначений час Я повернуся, і в Сарі народиться син»⁴.

¹⁰Більше того, Ревекка також завагітніла. І були в неї сини від одного чоловіка, нашого праотця Ісаака. ^{11–12}І перш ніж ті сини народилися, перш ніж вони вчинили щось добре чи зле, Бог сказав Ревецці: «Старший син твій служитиме молодшому»⁵. І сталося так, щоб міг здійснюватися Божий намір, за волею Його. Він не ґрунтується на вчинках, він залежить від Божого заклик. ¹³Як сказано у Святому Писанні: «Я полюбив Якова, та зненавидів Ісава»⁶.

¹⁴І що ж ми тепер скажемо? Чи буває Бог несправедливим? Звісно, ні! ¹⁵Бо сказав Він Мойсею: «Я помилую того, кого Сам вирішу помилувати, і зглянусь над тим, над ким Сам вирішу зглянутись»⁷. ¹⁶Тож милість Божа не залежить

¹ 9:5 є Богом Або «Бог, який царює».

² 9:6 справжні ізраїльтяни Або «народ Божий».

³ 9:7 Цитата приведена з книги Бут. 21:12.

⁴ 9:9 Цитата приведена з книги Бут. 18:10, 14.

⁵ 9:11–12 Цитата приведена з книги Бут. 25:23.

⁶ 9:13 Цитата приведена з книги Мал. 1:2–3.

⁷ 9:15 Цитата приведена з книги Вик. 33:19.

від чийогось бажання або чіїхось зусиль, лише від Самого Бога.

¹⁷У Святому Писанні Бог каже фараонові: «Я підніс тебе й зробив царем для того, щоб показати через тебе Мою владу, і щоб Мое ім'я було сповищене всьому світові»¹. ¹⁸Отже, Бог милує тих, кого Сам обирає, і робить вперти-ми тих, кого Сам вибирає.

¹⁹І хтось може спитати мене: «Якщо Бог керує нашими вчинками, то чому ж Він досі звинувачує нас? Бо, зрештою, хто ж може протистояти волі Бога?»

²⁰Але хто ж ти є, чоловіче добрий, щоб сперечатися з Богом? Глиняний глечик не питає гончара: «Навіщо Ти зробив мене таким?»²¹Хіба гончар не має влади над глиною, щоб з одного й того ж місива зробити дві різні посудини: чашу для урочистостей і звичайний глечик?²²А Богу, коли Він хотів виявити гнів Свій і силу Свою, все ж таки не забракувало терпіння й жалю до людей, які викликали в Нього той великий гнів, і які були засуджені до знищення.²³Він терпів їх, щоб показати багатство слави Своєї тим, хто приймає Його милосердя, кого Він приготував одержати славу Його.²⁴Це ті з нас, кого Він покликав не лише від юдеїв, а й від поган. Та невже хтось наважиться протидіяти всесильним діянням Божим?²⁵Як сказано у Святому Писанні, у пророка Осії:

«Тих, хто не був Моїм народом,
Я назву Своїм народом,
Жінку, яку не любили,
Я назву коханою».

Осії 2:23

²⁶А також:

«На тому ж місці, де Бог сказав їм:
„Ви — не Мій народ”,
там їх назвуть дітьми живого
Бога».

Осії 1:10

²⁷⁻²⁸Саме так Ісая провіщав про Ізраїль:

«Навіть якщо ізраїльтян буде так
багато,
немов того піску морського,
однак лише декілька врятується,
бо вирок Свій Господь на землі
учинить до кінця

і без зволікань».

Ісаї 10:22–23

²⁹І ще Ісая провістив:

«Якби Господь Всемогутній
не залишив для нас нащадків,
ми б стали як Содом і Гоморра».

Ісаї 1:9

³⁰Що ж на це сказати? Ми робимо висновки, що погани, які не прагнули праведності, здобули її — ту праведність, що є наслідком віри.³¹А люди Ізраїлю, які йшли за Законом, що приніс би праведність, не жили відповідно до того Закону.³²Чому? Тому що вони чинили так не через віру, а через вчинки свої. І спіткнулися вони об камінь спотикання.

³³Так сказано у Святому Писанні:

«Поглянь, Я кладу в Сіоні камінь
спотикання,
який існує саме для спокуси,
але той, хто вірить у Нього,
не розчарується».

Ісаї 8:14; 28:16

Юдеї можуть спаситися

10¹Брати і сестри мої! Від усього серця бажаю спасіння ізраїльтянам і молю Бога про це.²Я свідчу про те, що мають вони палке прагнення наслідувати Бога, та не знають, як це робити.³Бо не знали вони Божої праведності, та намагалися заснувати свою власну праведність, не підкоряючись волі Божій.⁴Христос — мета Закону, щоб кожний віруючий став праведним перед Богом.

⁵Мойсей пише про праведність перед Богом, яка йде від Закону: «Людина, котра дотримується Закону, буде жити ним»².⁶Але про праведність, яку дає віра, у Святому Писанні сказано так: «Не питай себе: „Хто вознесеться на небо?» (тобто щоб привести Христа на землю).⁷Або „Хто спуститься в безодню?» (тобто щоб повернути Христа з мертвих)».

⁸Ні! Що сказано у Святому Писанні? «Слово Боже поруч з тобою, на устах твоїх і в твоєму серці»³.⁹Ось це слово: «Якщо ти визнаєш власними устами: „Ісус — Господь” — і повіриш серцем

² 10:5 Цитата приведена з книги Лев. 18:5

³ 10:8 Цитата приведена з книги Повт. Закону 30:12–14.

¹ 9:17 Цитата приведена з книги Вих. 9:16.

своїм, що Бог воскресив Його з мертвих, то будеш врятований».

¹⁰Адже ми віримо всім серцем в Ісуса, й саме це робить нас праведними перед Богом. Ми вголос підтверджуємо віру, та через те отримуємо спасіння. ¹¹Бо сказано у Святому Писанні: «Хто вірить у Нього, не буде розчарований»¹. ¹²Адже немає різниці між юдеєм і неюдеєм, бо той самий Господь є Господом над усіма людьми. Він сповнений милосердя до всіх, хто просить Його про допомогу, виявляючи свою віру в Нього. ¹³Бо «кожен, хто покличе ім'я Господа², буде врятований»³.

Не всі сприйняли Благовість

¹⁴Але як же люди зможуть кликати Господа на допомогу, якщо вони не повірили в Нього? Як можуть вони повірити, якщо нічого не чули про Бога? І як вони почують, коли ніхто не проповідує про Нього? ¹⁵А як вони будуть проповідувати, коли їх не послано для цього? Як сказано у Святому Писанні: «Як це прекрасно бачити тих, хто приносить Добру Звістку»⁴.

¹⁶Та не всі ізраїльтяни прийняли Благовість. Ще Ісая запитав Всевишнього: «Господи, хто повірив у те, що почув від нас?»⁵ ¹⁷Віра приходить тоді, коли люди слухають Послання, а чують вони тоді, коли хтось проповідує Добру Звістку про Ісуса Христа.

¹⁸Але я запитую: «Хіба люди не чули Послання?» Звісно, чули! У Святому Писанні сказано:

«По всій землі линуть голоси їхні,
слова їхні сягнули краю світу».

Псалми 19:4

¹⁹Але я кажу: «Хіба ж народ Ізраїлю не зрозумів?» Спочатку Мойсей повторив слова Божі:

«Я візьму народ, який не є народом,
і завдам вам ревнощів.

¹ 10:11 Цитата приведена з книги Іс. 28:16.

² 10:13 кожен... ім'я Господа Або «кожен, хто вірує в Господа».

³ 10:13 Цитата приведена з книги Йойл. 2:32.

⁴ 10:15 Цитата приведена з книги Іс. 52:7.

⁵ 10:16 Цитата приведена з книги Іс. 53:1.

Я візьму народ, який не має розуму,
і завдам вам гніву».

Повторення Закону 32:21

²⁰Потім Ісая, послаючись на Бога, так відважився сказати:

«І знайшли Мене ті, хто не шукав,
а відкрився Я тим, хто й не питав
про Мене».

Ісаї 65:1

²¹Але Бог сказав про народ Ізраїлю:

«Цілий день Я простягав руки Свої,
щоб обійняти народ,
який лишався непокірливим і
впертим».

Ісаї 65:2

Бог не забув Свій народ

11 ¹Тож я питаю: «Невже Бог відмовився від Свого народу?» Зовсім ні! Бо я теж ізраїльтянин, нащадок Авраама з роду Веніамина. ²⁻³Бог не відмовився від Свого народу, який Він обрав задалегідь! Чи може, ви не знаєте, що у Святому Писанні сказано про Іллю? Коли він звертався до Бога, нарікаючи на ізраїльтян, він казав: «Господи, вони вбили Твоїх пророків, зруйнували Твої вівтарі. Я єдиний, хто залишився. Та вони й мене шукають, щоб убити»⁶.

⁴І що ж Бог відповів йому? Бог сказав: «Я зберіг для Себе сім тисяч чоловіків, який не зігнули колін перед Ваалом»⁷. ⁵Так і тепер: є невелика група людей, яких Бог обрав, явивши милість Свою. ⁶І якщо це сталося завдяки милості Божій, то не за їхні вчинки їх обрали. Бо інакше то не була би милість.

⁷Що ж тоді? Чого прагнув народ ізраїльський, того він не знайшов, але обрані Богом досягли праведності. Решта ж зачерствіли й не стали слухати слова Божого. ⁸Як сказано у Святому Писанні:

«Бог приспав їх».

Ісаї 29:10

«Він позакривав їхні очі, щоб вони
не бачили,
позатикав вуха, щоб вони не чули.
І так триває досі».

Повторення Закону 29:4

⁹Ось що Давид казав:

⁶ 11:2-3 Цитата приведена з книги 1 Цар. 19:10, 14.

⁷ 11:4 Цитата приведена з книги 1 Цар. 19:18.

«Нехай святковий їхній стіл стане
наживкою і пасткою.

Нехай вони впадуть і будуть
покарані.

¹⁰ Нехай затьмаряться очі їхні,
щоб нічого вони не бачили.
Нехай хребти позгинаються їхні
назавжди

під тягарем турбот». *Псалми 68:22–23*

¹¹Тож я питаю: «Чи впали юдеї,
спіткнувшись?» Звісно, ні! Через їхню
помилку спасіння прийшло до поган,
щоб у них, юдеїв, викликати ревності.
¹²Оскільки їхня помилка означає велике
благословення для світу, а їхня втра-
та означає добро для поган. Тож їхне
повне прилучення до Царства Божого
буде ще більшим благословенням для
всього світу.

¹³А зараз я звертаюся до вас, погани,
саме тому, що я — апостол, який був по-
сланий до вас. Я надаю великого значен-
ня своїй праці, роблячи усе, що в силах
моїх. ¹⁴Сподіваюся, що викличу рев-
ності у декого із співвітчизників своїх
і таким чином приведу їх до спасіння.
¹⁵Бог відвернувся від юдеїв, тим самим
примирившись із усім світом. Тож коли
Він прийме їх, що означатиме це, як не
воскресіння із мертвих? ¹⁶Якщо першу
скибку хліба ти віддаєш Богу, то й уся
хлібина буде святою! А якщо коріння у
дерева святе, то святе й гілля.

¹⁷Ти, народ Ізраїлю, подібний до
сильної оливи, з якої були відламані
гілки; а ви, погани, дике оливне дерево,
прищеннені були. Ви тепер здобуєте
життя від сильного кореня оливи.

¹⁸Тож не вихваляйся, що ти наба-
гато кращий ніж зламане гілля. Коли
ж хвалишся, то пам'ятай, що це не ти
живиш коріння, а воно годує тебе. ¹⁹Але
ти можеш сказати: «Адже гілля злама-
ли, щоб мене приєднати». ²⁰Так, його
повідламували через невіру, а ти зоста-
єшся на місці, бо маєш віру. Тож не пи-
шайся, а краще відчуй страх. ²¹Бо якщо
Бог не щадив природних гілок, то й тебе
не помилує.

²²Отже, зважай на доброту і суво-

рість Божу: суворість до тих, хто відтя-
тий, та доброту до тебе, якщо залиши-
вся в Його милості. Інакше й тебе буде
відламано від дерева і викинуто геть.

²³Якщо ж юдеї не стоятимуть упер-
то на своїй невірі, то Бог знову прище-
пить їх до дерева, бо Він має таку владу.
²⁴Якщо ти є та гілка, яку відрізано від
дички і наперекір природі прищеплено
до домашньої оливи, то наскільки легше
приживеться гілка від культурної оливи
до свого рідного дерева.

²⁵Брати і сестри мої, я не хочу, щоб
ця правда лишалася таємницею для
вас, щоб ви не поклалися тільки на
власну мудрість. Часткове зачерствіння
прийшло до народу ізраїльського, і це
триватиме доти, доки достатньо поган
не прийде до Божої родини. ²⁶І так весь
Ізраїль буде врятований. Як сказано у
Святому Писанні:

«Визволитель прийде з Сіону
й відверне безбожність від
родини Якова.

²⁷ Таким буде Мій Заповіт,
коли відпушу Я всі їхні гріхи».

Ісаї 27:9; 59:20–21

²⁸Щодо Доброї Звістки, то, відмов-
ляючись прийняти її, юдеї стають во-
рогами Богу на користь вам, поганам.
Та Бог вибрав юдеїв і любить їх. Він дав
обіцянку засновникам їхнього роду¹.
²⁹Адже Бог ніколи не змінює Свого рі-
шення про Свої дарунки і покликання.

³⁰Колись ви були непокірними, а
зараз маєте милість Божу через непо-
кірливість юдеїв. ³¹Так і вони зараз не
слухають Бога, бо Він вам явив милість
Свою. Так сталося, щоб і вони могли
одержати милість Божу. ³²Бог зібрав
разом до в'язниці всіх неслухняних для
того, щоб показати Своє милосердя до
всіх них. ³³О, яка незрівнянно велика
щедрість Божа! Яке багатство знань,
яка глибока мудрість Його! Які неперед-
бачені судження і незбагненні шляхи
Його! ³⁴Так сказано у Святому Писанні:

«Хто знає розум Господа,

¹ 11:28 засновникам їхнього роду Тобто «предкам». Див.:
«предки».

або хто може бути дорадником
Йому?» *Ісаї 40:13*

³⁵ «Чи хтось давав щось Богу?

Чи винен Бог комусь?» *Йова 41:11*

³⁶ Бо все було створене Богом й існує через Нього і для Нього. Слава Йому навіки! Амінь!

Присвятить своє життя Богу

12 ¹Отже, благаю вас, брати і сестри мої, через милосердя Боже віддайте життя¹ своє Богу, як живу пожертву, що є свята й мила Богу. То буде вашим духовним служінням Йому. ²Не підкоряйтеся світу цьому. Краще нехай ваш розум зміниться і відновиться, щоб змогли ви пізнати й прийняти волю Божу, щоб збагнули ви, що є добре, досконале й бажане Богу.

³Оскільки Бог дав мені особливий дар, то я звертаюся до кожного з вас. Не треба цінувати себе більше, ніж то годиться. Будьте розсудливими, виходячи з тієї віри, якою Бог наділив кожного з вас. ⁴Кожен із нас має тіло, що складається з різних частин. І не всі частини мають однакове призначення. ⁵Так само й ми є багатьма частинами, які утворюють одне тіло у Христі. Кожна частина належить до всіх інших.

⁶Ми маємо дари, які різняться згідно з благодаттю, даною нам. І якщо хтось одержав обдарування бути пророком, то він мусить користатися ним настільки, наскільки він вірить. ⁷Якщо хтось одержав дар служіння іншим, той нехай присвятить життя своє служінню. Якщо хтось має хист навчати інших, той нехай навчає. ⁸Хто обдарований умінням утішати, той нехай втішає. А хто має дар ділитися з людьми, нехай робить це щиро. Хто має здатність керувати, нехай керує сумлінно. Наділений же талантом милосердя нехай це милосердя з радістю несе людям.

⁹Нехай любов ваша буде щирою. Ненавидьте зло й горніться до добра. ¹⁰Будьте відданими братерській любові

¹ **12:1** **життя** Буквально «тіла свої».

одне до одного. Шануйте одне одного більше, ніж себе самого. ¹¹У праці будьте завзятими й не лінуйтеся. Палайте серцем у служінні Господу.

¹²Втішайтеся надією. Будьте терплячі в біді й наполегливі в молитвах ваших. ¹³Допомагайте святим людям Божим у скруті, гостинними будьте до перехожих. ¹⁴Благословляйте тих, хто переслідують вас; благословляйте, а не проклинайте.

¹⁵Радійте з тими, хто радіє, і плачте з тими, хто плаче. ¹⁶Живіть у злагоді. Не пишайтеся, краще товаришуйте з пригнобленими. Не вважайте себе мудрими.

¹⁷Нікому не відповідайте злом за зло. Дбайте про те, щоб робити добро на очах у всіх людей. ¹⁸Якщо це можливо і якщо це залежить від вас, живіть у мирі з усіма людьми. ¹⁹Любі друзі, не будьте мстивими, краще залиште місце гніву Божому. Адже сказано у Святому Писанні: «Мені належить помста. Я відплачу, — говорить Господь»². ²⁰Отож: «Якщо ворог твій голодний, то нагодуй його.

Якщо ж він спраглий, то дай йому напитися.

Таким чином ти примусиш його присоромитися»³.

Книга приказок Соломона 25:21–22.

²¹Не піддавайся злу, а перемагай його добром.

Коріться Закоу

13 ¹Кожен має підкорятися верховній владі, бо існуюча влада встановлена й призначена Богом. ²Отже, хто опирається владі, той протидіє тому, що було наказано Богом. Ті ж, хто чинить так, будуть засуджені. ³Правителі викликають страх не в тих, хто чинить добро, а в тих, хто чинить зло. Хочеш не боятися влади? То чини добро і матимеш похвалу від влади.

⁴Так, володарі — слуги Божі, які пра-

² **12:19** Цитата приведена з книги Повт. Закону 32:35.

³ **12:1** **ти примусиш... присоромитися** Буквально «писиш їхні голови розпеченим вугіллям». Як правило, у часи Старого Заповіту «сипати порох або золу на голову» було ознакою суму або сорому.

цюють тобі на благо. Та якщо чинити-меш зло, бійся, бо в їхній владі покарати тебе й віддати на смерть. Адже вони не даремно носять меч. Вони — слуги Божі, месники, які несуть гнів Божий проти тих, хто чинить зло.

⁵Через те треба коритися не лише зі страху перед покаранням Божим, а й з власного сумління. ⁶Ось чому ви податки платите, адже влада — то слуги Божі. Вони ненастанно дбають про все те, що ми згадували щойно. ⁷Віддайте кожному належне. Заплатіть податки, кому мусите їх сплатити. Віддайте податки збирачам податків, повагу — тим, кого ви повинні поважати, а пошану — кого повинні шанувати.

⁸Нікому нічого не будьте винні, крім любові один до одного. Бо хто любить іншого, той дотримується Закону. ⁹Кажу я так через те, що заповіді: «Не чини перелобу», «Не вбий», «Не вкради», «Не жадай чужого»¹, а також усі інші об'єднуються в одній: «Люби ближнього² свого, як самого себе»³. ¹⁰Любов не чинить зла ближньому, ось чому це і є виконанням Закону.

¹¹Виконуйте все це, бо ви знаєте, в який час ми живемо. Ви знаєте, що час прийшов вам прокинутися від сплячки, бо спасіння наше зараз ближче до нас, ніж тоді, коли ми вперше повірили. ¹²Ніч уже майже минула, і день наближається. Тож звільнімося від вчинків, що належать темряві. Зодягнімося у зброю світла. ¹³Живімо ж пристойно, як люди живуть при денному світлі: не в гульні та пияцтві, не в перелобі й розпусті, не у сварках та заздрощах. ¹⁴Краще будьмо подібні до Господа нашого Ісуса Христа, і не потураймо нашому гріховному людському еству і його бажанням.

Не піддавайте осуду інших

14 ¹Щиро приймайте тих, чия віра слабка, та не задля суперечки про погляди ваші. ²Один вірить, що може

¹ 13:9 Цитата приведена з книги Вих. 20:13–15, 17.

² 13:9 **ближнього** Або «інших». Див.: Лк. 10:25–37, де Ісус говорить, що це стосується усіх, хто потребує допомоги.

³ 13:9 Цитата приведена з книги Лев. 19:18.

їсти все⁴, а інший, слабкий у вірі своїй, їсть лише овочі. ³Тому ж, хто споживає будь-яку їжу, не слід зверхньо ставитися до іншої людини, яка не їсть усього. І навпаки: той, хто не їсть деякі страви, нехай не осуджує першого, оскільки Бог прийняв його.

⁴Чому ти осуджуєш чужого слугу? Лише в очах свого господаря слуга може бути виправданий або покараний. Слугу ж Господнього буде виправдано, бо Господь владу має виправдовувати. ⁵І знову ж таки, для однієї людини якийсь день може бути важливішим за інший, а для іншого чоловіка всі дні однаково. То й нехай кожен тримається свого переконання. ⁶Хто вважає якийсь день особливим, стоїть на цьому в ім'я Господне. Хто споживає будь-яку їжу, той теж робить це в ім'я Господа, бо дякує Богу. Той же, хто не їсть певну їжу в ім'я Господа, також дякує Йому.

⁷Бо ніхто з нас не живе заради себе і не вмирає сам по собі. ⁸Адже життя наше — для Господа, а вмираючи, ми також вмираємо для Нього. Тож живучи або вмираючи, ми всі належимо Господу. ⁹Ось чому Христос помер і повернувся знову до життя, щоб стати Господом над мертвими і ще живими.

¹⁰Чому ти осуджуєш брата чи сестру свою у Хресті? Або за що зневажаєш їх? Адже всі ми станемо перед судом Божим. ¹¹Бо сказано у Святому Писанні: «Це так само правильно, як те, що Я живу, — каже Господь. — Кожен впаде на коліна переді Мною, і кожен визнає, що Я є Бог».

Ісаї 45:23

¹²Отже, кожен із нас звітуватиме про себе перед Богом.

Не примушуйте інших грішити

¹³Тож годі осуджувати одне одного. Краще виріште не робити перешкод чи спокус на шляху брата свого. ¹⁴Я переконаний як той, хто в Господі Ісусі,

⁴ 14:2**істи все** За Законом, євреї не могли споживати деякі страви.

що не буває нечистої їжі самої по собі. Для того вона є нечистою, хто її вважає такою.

¹⁵Але якщо ти образиш свого брата через їжу, то це означає, що ти не слідуєш любові. Не занапасти їжею своєю того, за кого помер Ісус. ¹⁶Отже, не поводься так, як ти вважаєш добрим, але інші будуть вважати злим.

¹⁷Бо в Царстві Божому найважливіші не їжа і не напої, а праведність, мир і радість, які Дух Святий дарує нам. ¹⁸Хто служить Христу, живучи так, той догоджає Богу і схвалений людьми.

¹⁹Тож дбаймо про все, що служить миру і взаємному зміцненню. ²⁰Не руйнуйте діла Божого заради їжі. Будь-яка їжа — чиста. Але не годиться їсти того, що брата твого веде до гріха. ²¹Краще не їсти м'яса, не пити вина, ані робити таке, що веде брата твого до гріха. ²²Тримайте переконання свої між вами і Богом. Щасливий той, хто не відчуває вину за ті вчинки, які вважає правильними. ²³Але той, хто навіть їсть із сумнівом, засуджений Богом, бо його вчинки — не від віри. Та все, що не від віри є гріхом.

Ми сильні вірою своєю

15 Ми сильні, отже, мусимо бути терпимі до слабких і не догоджати собі. ²Кожен з нас мусить догоджати ближньому своєму, аби укріпити його дух. ³Навіть Христос догоджав не Собі. Навпаки. У Святому Писанні сказано: «Зневага тих, хто зневажав Тебе, впала на Мене»¹. ⁴Тож усе, що було написано задалегідь у Писанні, написано для того, щоб навчити нас терпіння і втіхи, що несе в собі Святе Писання. ⁵Нехай Бог, джерело терпіння і великої втіхи, допомагає вам жити у злагоді одне з одним, як того бажає Ісус Христос. ⁶Щоб усі разом, в один голос могли ви віддати подяку Богу, Отцю Господа нашого Ісуса Христа.

⁷Тож приймайте одне одного, як Христос прийняв вас. Робіть так заради

слави² Божої. ⁸Кажу вам, що Христос став слугою юдеям заради Божої істини, щоб підтвердилися обітниця прабабкам. ⁹І щоб погани віддали подяку Богу за Його милість до них. Так сказано у Святому Писанні:

«Через те Я славитиму Тебе серед поган і співатиму хвалу імені Твоєму».

Псалми 17:49

¹⁰І ще сказано:

«Радійте, погани, разом з народом, який був обраний Богом».

Повторення Закону 32:43

¹¹І ще сказано у Святому Писанні:

«Хваліть Господа, всі ви, погани, і нехай усі народи славлять Його».

Псалми 116:1

¹²Також і пророк Ісаї говорив:

«Прийде нащадок Єссея³, він стане правити поганями.

На нього покладуть вони усі свої надії».

Ісаї 11:10

¹³Тож нехай Бог, джерело усіх надій, наповнить вас всілякою радістю й миром, поки ви віруєте в Нього. І тоді ви будете збагачені надією, силою Святого Духа.

Павло говорить про свою працю

¹⁴Я переконаний, брати і сестри мої, що ви сповнені доброти, і маєте достатньо знань усіляких, й можете поправити одне одного. ¹⁵Та я написав вам дещо сміливіше про деякі речі, щоб нагадати про них іще раз. Зробив я це завдяки дару, що маю від Бога. ¹⁶Дар цей — бути слугою Христа Ісуса для поган. Моя праця — проповідувати Благовість Божу, щоб погани стали приношенням, бажаним Богу, і освятилися Святим Духом.

¹⁷Отже, в Христі Ісусі я пишаюся своєю працею для Бога. ¹⁸⁻¹⁹Я пишу тільки про те, що здійснив Христос через мене. Це ж Він привів поган до послуху перед Богом через слова мої і вчинки, силою знамень і чудес, силою Духа Бо-

² 15:7 слави Або «пошани».

³ 15:12 Єссеї Єссеї був батьком царя Давида.

¹ 15:3 Цитата приведена з книги Пс. 69:10.

жого. Отже, від Єрусалиму і повсюди, аж до Іллірика я закінчив проповідувати Благовість про Христа і тим завершив своє служіння. ²⁰Моєю метою завжди було проповідувати Благовість там, де ім'я Христове ще невідоме, щоб не будувати на чужих підвалинах. ²¹Та сказано у Святому Писанні:

«Ті, кому не казали про Нього, побачать, а ті, хто не чув, зрозуміють».

Ісаї 52:15

Павло бажає відвідати Рим

²²Чимало обов'язків мав я в цих землях, і це багато разів перешкоджало мені прийти до вас.

²³⁻²⁴Та зараз я скінчив свою роботу, і вже немає такого місця в цих землях, де б я не проповідував. Але оскільки я маю давнє бажання, то планую відвідати вас, коли йтиму до Іспанії. Так, сподіваюся по дорозі завітати до вас. І ще сподіваюся, що ви допоможете мені в моїй подорожі туди після великої радості недавнього перебування у вас.

²⁵Та зараз я йду до Єрусалиму, щоб служити там Божим людям. ²⁶Бо церкви Македонії та Ахаї вирішили зібрати кошти на користь бідних людей Божих в Єрусалимі. ²⁷Вони вирішили це зробити, бо відчувають свій обов'язок перед віруючими Єрусалиму. Оскільки погани розділили з юдеями їхні духовні блага, то мають і самі допомагати матеріально. ²⁸Тож коли я виконаю свої справи й пересвідчуся, що бідні одержали гроші, зібрані для них, то вирушу до Іспанії і дорогою відвідаю ваше місто.

²⁹І я знаю, що коли прийду до вас, то принесу вам повне благословення Христове. ³⁰⁻³¹Брати і сестри мої, благаю вас Господом нашим Ісусом Христом та в ім'я любові, що йде до нас від Духа Святого, пристати до ширих молитв Богу за мене, щоб допоміг Він мені позбутися невірних в Юдеї і щоб служіння моє в Єрусалимі було прийняте Божими людьми. ³²Якщо буде на те Божа воля, я

зможу прийти до вас із радістю й відпочити разом з вами.

³³І нехай Бог миру буде разом з вами усіма. Амінь!

Павлове привітання всім християнам Рима

16 ¹Ручаюся вам за сестру нашу Фіву, особливу служительку церкви в Кенхреях. ²Прийміть її в Господі, як і належить Божим людям, і допоможіть їй у всьому, в чому вона матиме потребу. Вона допомогла багатьом людям та й мені самому.

³Вітайте Прискиллу з Акилою, які працювали зі мною заради Ісуса Христа. ⁴Вони ризикували своїм життям, щоб урятувати моє. І не лише я дякую їм, а й усі церкви, яка належать поганам.

⁵Вітайте також і церкву, котра в збирається у їхньому будинку. Вітайте мого дорогого друга Епенета, який перший в Азії навернувся до Христа.

⁶Вітайте Марію, яка багато працювала для вас.

⁷Вітайте Андроніка та Юнію, моїх родичів, які були разом зі мною у в'язниці. Вони — найвидатніші серед апостолів, яких Христос врядив проповідувати Свою Звістку¹.

⁸Вітайте Амплія, дорогого друга мого в Господі.

⁹Вітайте Урбана, який співпрацює з нами заради Христа, а також мого дорогого друга Стахія.

¹⁰Вітайте Апеллеса, випробуваного християнина, а також увесь рід Арістовула.

¹¹Вітайте Іродіона, родича мого. Вітайте також усю родину Наркіса, бо вони всі належать Господу. Вітайте Трифену й Трифосу, жінок які самовіддано працюють для Господа.

¹²Вітайте мою улюблену Персиду, яка також старанна у праці своїй для

¹ 16:7 найвидатніші... Свою Звістку Або «найвидатніші серед апостолів» або «найвидатніші для апостолів».

Господа.

- ¹³ Вітайте Руфа, обраного слугу Господа, а також його матір, яка й мені була за матір.
- ¹⁴ Вітайте Асинкрита, Флегона, Гермеса, Патрова, Гермаса та братів, які знаходяться з ними.
- ¹⁵ Вітайте Філолога, Юлію, Нірея та його сестру, та Олімпіана і всіх святих з ними.
- ¹⁶ Вітайте одне одного святим поцілунком. І всі церкви Христові вітають вас.

Павлові застереження

¹⁷ Молю вас, брати і сестри мої, остерігайтеся тих, хто чинить розбрат і ставить перешкоди вченню, що ви одержали. Уникайте їх. ¹⁸ Ці люди служать не Господу нашому Ісусу Христу, а лише череву своєму. Вони зводять серця невинних улесливою розмовою й ласкавими словами.

¹⁹ Бо ж усі знають про вашу покірливість. То я радію за вас, але хочу, щоб ви були мудрими для добра й невинними перед злом. ²⁰ І Бог, Джерело миру,

роздавить сатану під вашими ногами. Нехай буде з вами милість Господа Ісуса.

Вітання від Павлових побратимів

²¹ Мій побратим у праці Тимофій вітає вас, а з ним і Лукій, і Ясон, і Сосипатр, мої родичі. ²² Вітаю вас у Господі і я, Тертій, котрий писав цього листа для Павла. ²³ Гай, брат, який дозволяє усієї церкві зустрічатися у своєму будинку, вітає вас. Ераст, міський скарбник, брат наш Кварт також вітають вас. ²⁴ [І буде з усіма вами милість Господа нашого Ісуса Христа. Амінь!]¹

²⁵ Слава Тому, Хто може зміцнити віру вашу, дотримуючись Доброї Звістки, що я проповідую. Це Благовість про Ісуса Христа — ця таємна істина, яку вам Бог повідав і яка була схована довгі часи. ²⁶ А зараз вона відкрита нам через написане пророками, за велінням Бога. Ця таємна істина з волі вічно живого Бога стала відома всім народам заради їхньої послуху, що починається з віри. ²⁷ Єдиному мудрому Богу через Ісуса Христа слава навіки! Амінь!

¹ 16:24 Деякі дrevньогрецькі рукописи цього вірша не мають.

Міжнародна біблійна ліга та її партнери у всьому світі забезпечують Писанням мільйони людей, які досі не мають надії. Ця життєдайна надія міститься у слові Божому. Кожна придбана Біблія «Сучасною мовою» надасть нам можливість надрукувати ще одну Біблію для людини, котра потребує слово Боже. Для того щоб надати Святе Писання ще більшій кількості людей, будь ласка, зробіть пожертвування через інтернет-сторінку www.bibleleague.org/donate або надішліть кошти до Міжнародної біблійної ліги, 1 Bible League Plaza, Crete, IL 60417. Міжнародна біблійна ліга існує з тією ціллю, щоб забезпечувати Бібліями «Сучасною мовою» та різноманітними біблійними матеріалами церкви та партнерські організації для їх роботи, яка допомагає людям повірити в Ісуса Христа.

Новий Заповіт: Сучасною мовою™ (УСП™)

© Міжнародна біблійна ліга

Новий Заповіт: Сучасною мовою™ (УСП™)

© Міжнародна біблійна ліга, 1996–2014

© Міжнародна біблійна ліга, карти, ілюстрації, 2012–2013

© Міжнародна біблійна ліга, додаткові матеріали, 2014

У випадку використання до 1 000 віршів письмовий дозвіл не потрібен, але сукупність цитат не може складати повного об'єму або перевищувати половини друкованого видання. Нижченаведена інформація повинна надаватися на титульній або авторській сторінці:

Цитата приведена з Нового Заповіту Сучасною мовою™ (УСП™)

Перевидання цитат з Нового Заповіту Сучасною мовою™ (УСП™) зроблено з дозволу Міжнародної біблійної ліги, 1996–2014

У випадку використання цитат з Нового Заповіту «Сучасною Мовою» в некомерційний виданнях, а саме: церковних бюлетенях, об'явах, плакатах тощо, повне пояснення авторського права непотрібно, проте наприкінці кожної цитати має бути посилання на «УСП». За письмовим дозволом на перевидання більше 1 000 віршів або використання цитат, які у сукупності складають більше половини друкованого видання, або будь-якими проханнями про використання тексту необхідно звертатися до Міжнародної біблійної ліги.

Публікація коментарів або перевидання цитат у комерційних цілях з Нового Заповіту «Сучасною мовою» потребує письмового дозволу від Міжнародної біблійної ліги. За дозволом необхідно звертатися за адресою: permissions@bibleleague.org.

Bible League International

PO Box 820648

Fort Worth, TX 76182, USA

Телефон: 888-542-4253

Електронна пошта: permissions@bibleleague.org

Веб-адреса: bibleleague.org

Безкоштовні електронні матеріали: bibleleague.org/downloads

